

**СТАРОБІЛЬСЬКА МІСЬКА РАДА
СЬОМОГО СКЛИКАННЯ
ДЕВ'ЯТА СЕСІЯ**

РІШЕННЯ

«13» липня 2016 року

№ 9/8

Про затвердження Положення про порядок встановлення, обліку та демонтажу пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок на території м. Старобільська

Керуючись ст.25, ст.59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», з метою впорядкування діяльності зі встановлення, обліку та демонтажу в місті Старобільськ пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок, Старобільська міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Положення про порядок встановлення, обліку та демонтажу пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок на території міста Старобільська (Додаток).

2. Контроль за виконанням даного рішення покласти на постійну комісію міської ради з питань інфраструктури міста.

**В.О. МІСЬКОГО ГОЛОВИ,
СЕКРЕТАР МІСЬКОЇ РАДИ**

(оригінал підписано)

Р.О.ЛИПОВИЙ

ПОЛОЖЕННЯ

Про порядок встановлення, обліку, збереження та демонтажу пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок на території м. Старобільська

Встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок є однією з форм увічнення пам'яті видатних осіб і вшанування визначних історичних подій, що відбулися в місті.

1.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення визначає:

- критерії, які є підставами для прийняття рішень про встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок на території міста;
- порядок розгляду клопотань і ухвалення рішень про встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок;
- правила проектування, виготовлення та встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок;
- вимоги до художнього оформлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок;
- порядок обліку, збереження та демонтажу пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок;
- порядок фінансування робіт з виготовлення та встановлення, а також ремонту, реставрації та відновлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок.

1.2. Основні поняття, що використовуються в Положенні:

Пам'ятний знак - локальна тематична споруда (твір) з обмеженою сферою сприйняття, присвячене вшануванню події або особи: стела, обеліск і інші архітектурні форми.

Меморіальна дошка або пропам'ятна таблиця – плита, зазвичай з довговічного каменю (мармуру, граніту) чи металевого сплаву (бронза, чавун), що увічнює пам'ять про особу або подію та встановлюється на фасадах будинків чи споруди, які виходять на вулицю, провулок, а у разі необхідності, на фасаді у дворі. Також встановлюється на фасаді будівлі та споруди, що знаходяться на території підприємств, організацій, установ, пов'язаних з історичними подіями або з життям і діяльністю осіб, які пропонуються до увічнення.

Інформаційна дошка – дошка, що встановлюється на фасаді пам'ятки архітектури, містить інформацію про цей об'єкт культурної спадщини чи вулиці, що названа на честь видатної особи.

1.3. Вимоги цього Положення обов'язкові для всіх організацій, закладів, установ різних форм власності, місцевих осередків політичних партій, творчих спілок, громадських об'єднань, трудових колективів та ініціативних груп, які пропонують встановлення пам'ятних знаків на території міста.

2. КРИТЕРІЇ, ЩО Є ПІДСТАВАМИ ДЛЯ УХВАЛЕННЯ РІШЕНЬ ПРО ВСТАНОВЛЕННЯ ПАМ'ЯТНИХ ЗНАКІВ, МЕМОРІАЛЬНИХ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ДОЩОК

2.1. Встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок відбувається з метою:

- популяризації видатних фактів історії Старобільщини та України, що відображають звершення та надбання в ім'я краю та держави;
- формування історичної свідомості громади міста;
- вшанування пам'яті видатних людей, життя або діяльність яких пов'язані з історією Старобільська.

2.2. Підставою для встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок є:

- загальнозначущі події в історії міста та особистий внесок видатної особистості в певну сферу діяльності, що приніс довготривалу користь державі та місту;
- наявність офіційно визнаних досягнень особи в державній, громадській, політичній, військовій, виробничій і господарській діяльності, в науці, техніці, літературі, мистецтві, культурі і спорті;
- підтвердження історико-архівними і нагородними документами заслуг особи перед містом і Україною;
- наявність архівних матеріалів або наукових досліджень, що вказують на зв'язок між видатною історичною подією, життям і діяльністю видатної особи та адресою встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок.

2.3. У разі потреби, для вирішення питання по встановленню пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок можливе проведення громадських обговорень з максимальним залученням громадян для об'єктивного розгляду питання.

2.4. Ініціатор здійснює (за потреби) заходи з приведення у належний стан території, де буде встановлено пам'ятний знак, фасаду будівлі, на якій має бути відкрито меморіальну або інформаційну дошку, заходи з передачі пам'ятного знаку, меморіальної, інформаційної дошки до комунальної власності міста - у випадку, якщо дошку встановлено на будівлі чи території, що належить до комунальної власності міста, або передати на баланс власника (балансоутримувача) будівлі, на якій розміщено дошку, якщо будівля не є об'єктом комунальної власності міста.

3. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ І РЕАЛІЗАЦІЇ КЛОПОТАНЬ

3.1. Ініціаторами увічнення пам'яті видатних діячів і подій, встановлення меморіальних та інформаційних дощок можуть бути Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Старобільський міський голова, Старобільська міська рада, органи виконавчої влади, громадські організації, офіційні представники іноземних держав, установи, заклади, підприємства, політичні партії та творчі спілки, трудові колективи, органи самоорганізації населення, ініціативні групи з числа громадян міста (чисельністю не менше 50 осіб).

3.2. Клопотання про встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок подається на ім'я міського голови.

До клопотання додаються такі документи:

- обґрунтування доцільності встановлення пам'ятного знаку, меморіальної та інформаційної дошки у місті з відповідними висновками Відділу культури Старобільської райдержадміністрації;
- погодження з органом місцевого самоврядування місця встановлення з урахуванням генерального плану населеного пункту, іншої містобудівної документації, планування та забудови, що історично склались;
- фінансово-економічне обґрунтування вартості спорудження (створення, встановлення);
- зазначення відповідних джерел фінансування;
- біографічна або історична довідка про людину чи знаменну подію, на честь якої встановлюється пам'ятний знак з обов'язковим посиланням на історичні, архівні документи чи інші джерела інформації;
- ескізний проект пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки;
- проект напису тексту відповідно до вимог пунктів 4.4 – 4.7 цього Положення;
- лист-погодження Відділу культури Старобільської райдержадміністрації, якщо будівля, на якій має бути розміщено меморіальну, інформаційну дошку віднесена до категорії об'єктів культурної спадщини, чи пам'ятний знак встановлюється в охоронній зоні.
- протокол засідання зборів, керівних органів підприємства, організації, установи, громадських утворень, тощо щодо прийняття рішення про встановлення пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки;

3.3. Клопотання про встановлення пам'ятних знаків реєструються у відділі діловодства, контролю та звернень громадян Старобільської міської ради та направляються до відділу організаційного забезпечення міської ради для підготовки розгляду питання на засіданні комісії з питань найменування, перейменування об'єктів міського підпорядкування, увічнення пам'яті

видатних діячів і подій, встановлення пам'ятних знаків у м. Старобільську та попереднього розгляду кандидатур на присвоєння звання «Почесний громадянин міста Старобільська» (далі – Комісія).

3.4. За результатами розгляду клопотань та документів, що до них додаються Комісія надає висновки та рекомендації щодо встановлення або демонтажу пам'ятних знаків, меморіальних або інформаційних дощок:

- підтримати клопотання і рекомендувати постійній комісії міської ради з питань інфраструктури винести дане питання на розгляд сесії міської ради для прийняти рішення про установку (демонтаж) пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки;
- відхилити клопотання, направити організації, що звернулася, мотивовану відмову;
- провести громадське слухання для вирішення питання.

3.5. Висновки та рекомендації Комісії розглядає постійна комісія міської ради з питань інфраструктури міста з послідуочим затвердженням на сесії Старобільської міської ради.

3.6. Сесією Старобільської міської ради приймається остаточне рішення про встановлення (демонтаж) пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок яким визначає:

- місце розташування, зовнішній вигляд і текст напису;
- порядок фінансування робіт з виготовлення та встановлення, пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок на території міста Старобільськ.

3.7. Після прийняття відповідного рішення Старобільської міської ради ініціатор зобов'язаний виконати всі вимоги, передбачені рішенням, а саме:

- здійснити заходи з приведення у належний стан території чи фасаду будівлі, де будуть встановлений пам'ятний знак, меморіальна або інформаційна дошка;
- в тридцятиденний строк з моменту отримання рішення міської ради провести роботи з встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок. У разі неможливості встановлення у вказаний термін, повідомити міську раду про відповідні причини;
- забезпечити організацію урочистого відкриття;
- здійснити заходи з передачі пам'ятного знаку, меморіальної чи інформаційної дошки на баланс власника (балансоутримувача) будівлі, на якій розміщено дошку.

4. ПРАВИЛА УСТАНОВКИ ПАМ'ЯТНИХ ЗНАКІВ, МЕМОРІАЛЬНИХ, ІНФОРМАЦІЙНИХ ДОЩОК

4.1. Пам'ятні знаки встановлюються, не раніше ніж через 1 рік після історичної події або смерті особи, пам'ять якої увічнюється.

На осіб, яким присвоєно звання Героїв Радянського Союзу, Героїв України, Почесних громадян міста Старобільська, обмеження по термінах не поширюється.

Якщо пам'ять особи вже вшановано в інших формах (присвоєно ім'я особи установі, названо на його честь вулицю, сквер, встановлено пам'ятник, бюст тощо), меморіальні дошки не встановлюються.

4.2. Вшанування пам'яті видатних осіб, відзначення визначних подій здійснюється, як правило, однією формою увічнення.

4.3. Витрати на виготовлення та встановлення зазначених пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок можуть здійснюватись як за рахунок коштів міського бюджету, в рамках відповідних цільових програм, так і за рахунок власних або залучених коштів ініціаторів увічнення.

За рахунок коштів міського бюджету пам'ятні знаки, меморіальні та інформаційні дошки можуть встановлюватися: Героям Радянського Союзу, загиблим у роки Великої Вітчизняної війни і померлим після війни, Героям України та почесним громадянам міста.

4.4. Написи на пам'ятних знаках, меморіальних та інформаційних дошках подаються українською мовою в простій, стислій формі без скорочень. Написи, пов'язані з діячами інших національних культур, можуть також дублюватися мовою народу, до якого належить особа, пам'ять якої увічнюється.

4.5. Текст на пам'ятних знаках, меморіальних та інформаційних дошках повинен містити стисло характеристику події, якій присвячений знак, вказувати на зв'язок події з даною адресою, де встановлені пам'ятні знаки, а також на дати, які визначають період, протягом якого видатна особа або подія були пов'язані з цією адресою. У тексті обов'язково вказується прізвище, ім'я, та по батькові видатної особи, на честь якої встановлюється пам'ятний знак.

4.6. Текст інформаційної дошки, що встановлюється на пам'ятках архітектури, повинен містити:

- вид та категорію об'єкта культурної спадщини;
- повне найменування об'єкта культурної спадщини в суворій відповідності з його написанням у Державному реєстрі нерухомих пам'яток України;
- відомості про час виникнення або дату створення об'єкта культурної спадщини та (або) дату історичної події, пов'язаної з пам'яткою.

4.7. Текст інформаційних дощок, що встановлюються на вулицях, які названі на честь визначних осіб чи історичних подій, повинен містити характеристику історичної події або періоду життя (діяльності) громадянина, на честь якого названа вулиця, площа, сквер, з повним зазначенням його прізвища, імені, по-батькові та років життя.

4.8. Розмір пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок визначається обсягом інформації, що на них розміщується, наявністю портретного зображення, декоративних елементів і повинен бути сумірний будівлі або споруди, на якій встановлюється.

4.9. Не допускається встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок на фасадах старих та аварійних будинків.

4.10. Ескізний проект пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок повинен відображати місце встановлення, розміри, матеріал, шрифт, деталі зображення. Проектне рішення повинне відповідати архітектурним вимогам місцевості чи будівлі, де вони встановлюються, передбачати виготовлення пам'ятних знаків з довготривалих матеріалів – мармуру, граніту та металу, і відповідати художньому рівню.

5. ПОРЯДОК ОБЛІКУ ПАМ'ЯТНИХ ЗНАКІВ І ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЇХ СТАН ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ

5.1. Всі пам'ятні знаки, меморіальні та інформаційні дошки, встановлені на території міста Старобільська, в тому числі – встановлені на внутрішніх територіях підприємств, установ і організацій, підлягають обов'язковому обліку.

5.2. Облік та інвентаризацію пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок здійснює власник будівлі/споруди на балансі якого вони знаходяться.

Облікова інформація має містити:

- копію розпорядчого документу про встановлення пам'ятника чи пам'ятного знаку;
- копію затвердженого тексту напису;
- копію затвердженого ескізу (проекту);
- фото пам'ятника чи пам'ятного знаку;
- відомості про автора, розміри та матеріал пам'ятника чи пам'ятного знаку;
- охоронний договір та акт технічного стану;
- відомості про балансоутримувача пам'ятника чи пам'ятного знаку.

До основної інформації може бути додано додаткову (матеріали розгляду на Комісії тощо).

5.3. У разі, коли у встановленого пам'ятного знаку, меморіальних та інформаційних дощок відсутній балансоутримувач, Комісія ініціює питання щодо прийняття їх до комунальної власності міста та визначення балансоутримувача, при умові, що вони встановлені на будівлі/території, що належить до комунальної власності міста, або передати на баланс власника/балансоутримувача будівлі, на якій розміщені пам'ятні знаки, якщо будівля не є об'єктом комунальної власності міста.

5.4. Інформація про встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок має бути відображена у паспортах на фасади будівель.

5.5. Контроль за збереженням, технічним санітарним та естетичним станом пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок покладається на балансоутримувачів відповідних об'єктів.

5.6. Реставрація або відновлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок здійснюється балансоутримувачем за погодженням з постійною комісією міської ради з питань інфраструктури міста.

6. ПОРЯДОК ДЕМОНТАЖУ ПАМ'ЯТНИХ ЗНАКІВ

6.1. Демонтаж пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок здійснюється:

- при потребі виконання ремонтних та реставраційних робіт будівлі або споруди, де розташовані пам'ятні знаки, меморіальні та інформаційні дошки на період проведення вказаних робіт;
- при потреби проведення ремонтно-реставраційних робіт пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок;
- при відсутності правовстановлюючих документів на встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок.

6.2. При необхідності проведення демонтажу для ремонтно-реставраційних робіт балансоутримувач звертається до Старобільської міської ради з листом-зобов'язанням, в якому прописується причина демонтажу, зазначаються відповідальні, строки та місце зберігання пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок на період проведення робіт.

6.3. При відсутності правовстановлюючих документів на встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок Старобільською міською радою здійснюються заходи з виявлення осіб, які самовільного вчинили зазначені дії та готується акт про виявлення самовільно встановлених пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок та підтверджуючі фотоматеріали для розгляду на Комісії.

6.4. Комісія готує звернення до правоохоронних органів для виявлення осіб, які без відповідного дозволу встановили пам'ятні знаки, меморіальні та інформаційні дошки розглядає факт встановленого правопорушення та, в разі потреби, виносить на розгляд сесії міської ради питання про демонтаж.

6.5. Демонтаж пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок встановлених як самовільно, так і за рішенням ради, здійснюється відповідно до рішення Старобільської міської ради.

6.6. Демонтаж або перенесення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок з метою розміщення інформаційно-рекламних об'єктів, не допускається.

6.9. У разі самовільного демонтажу пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок, які стоять на обліку, постійна комісія міської ради з питань інфраструктури міста готує звернення до правоохоронних органів для прийняття мір по факту скоєння правопорушення.